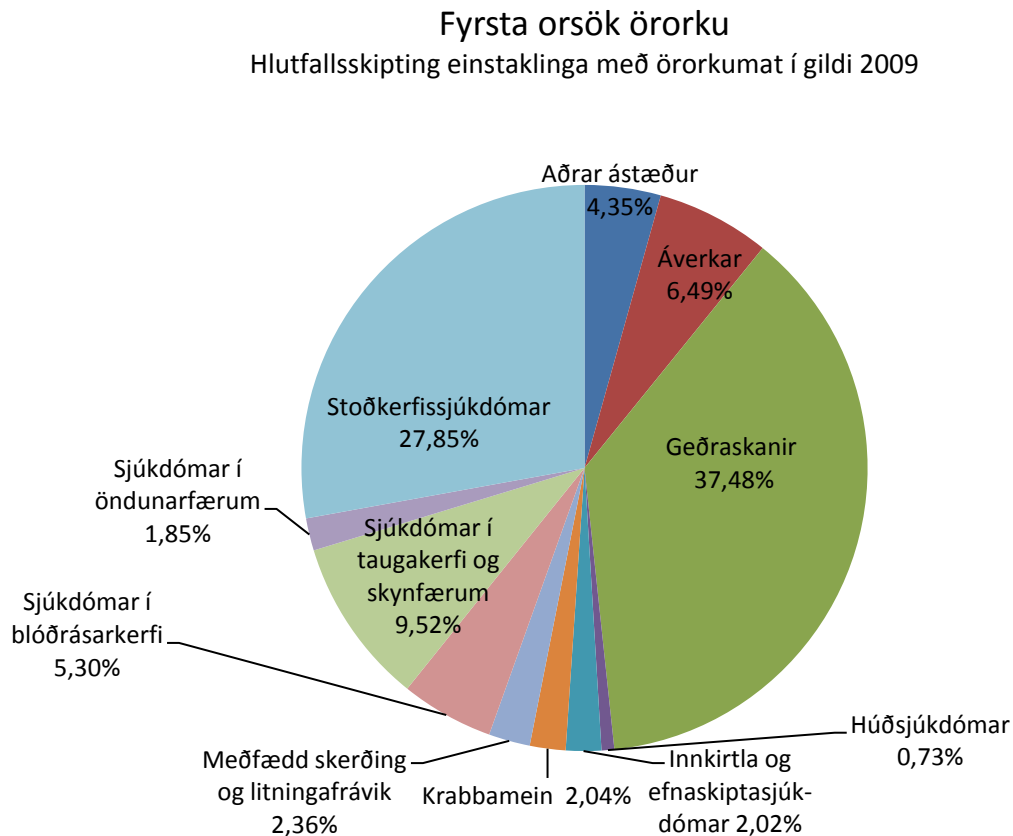

Helsta orsök örorku eftir sjúkdómaflokkum

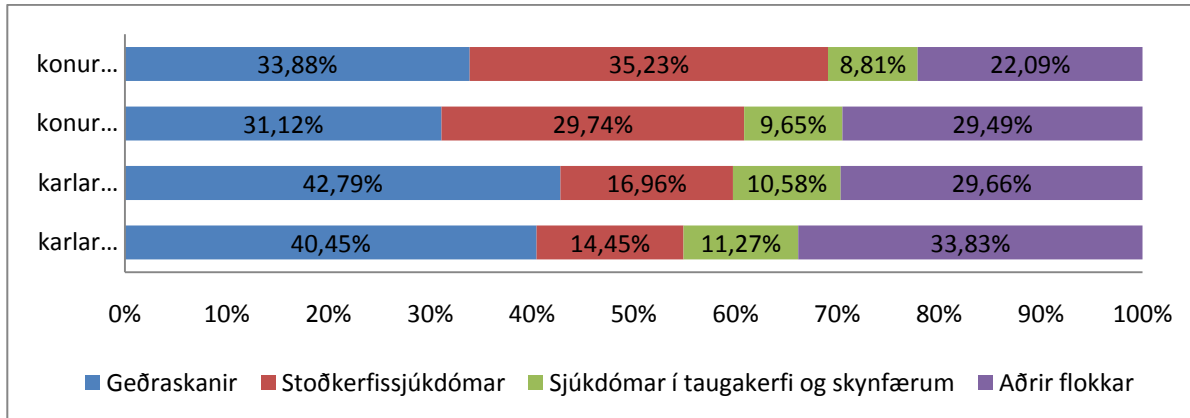
Á árinu 2009 eru 15 þúsund einstaklingar með örorkumat í gildi hjá Tryggingastofnun. Hér er átt við herra örorkustigsmat þ.e. yfir 75% örorku. Geðraskanir eru metnar sem fyrsta orsök örorku hjá rúmlega 37% af þessum einstaklingum en hlutfallið var 35% á árinu 1999. Geðraskanir eru því algengasta orsök örorku. Stoðkerfissjúkdómar fylgja fast á eftir og er önnur algengasta orsök.

Fleiri konur eru með örorkumat en karlar. Af 15 þúsund einstaklingum með örorkumat í gildi árið 2009 eru 9 þúsund konur og um 6 þúsund karlar. Munur er einnig á dreifingu sjúkdómaflokka eftir kynjum. Hjá körlum eru geðraskanir stærsti flokkurinn, en stoðkerfissjúkdómar hjá konum.

Flokkun	1999	1999		2009	2009		2009	
		karlar	konur		Fjöldi	%	Fjöldi	%
Geðraskanir	35,01%	40,45%	31,12%	37,48%	2.616	42,79%	3.058	33,88%
Stoðkerfissjúkdómar	23,36%	14,45%	29,74%	27,85%	1.037	16,96%	3.180	35,23%
Sjúkdómar í taugakerfi og skynfærum	10,33%	11,27%	9,65%	9,52%	647	10,58%	795	8,81%
Áverkar	6,63%	8,23%	5,49%	6,49%	560	9,16%	423	4,69%
Sjúkdómar í blóðrásarkerfi	8,25%	11,39%	6,00%	5,30%	481	7,87%	322	3,57%
Meðfædd skerðing og litningafrávik	3,12%	3,72%	2,69%	2,36%	188	3,08%	170	1,88%
Krabbamein	2,59%	2,16%	2,91%	2,04%	120	1,96%	189	2,09%
Innkirtla og efnaskiptasjúkdómar	2,28%	1,99%	2,48%	2,02%	118	1,93%	188	2,08%
Sjúkdómar í öndunarferum	2,81%	1,87%	3,48%	1,85%	91	1,49%	189	2,09%
Húðsjúkdómar	0,91%	0,62%	1,12%	0,73%	28	0,46%	82	0,91%
Aðrar ástæður	4,70%	3,84%	5,32%	4,35%	227	3,71%	431	4,77%
Samtals	100%	100%	100%	100%	6.113	100%	9.027	100%

Sjúkdómaflokkar skipt eftir kynjum, árin 1999 og 2009:

Aldursskipting örorkumats: Á árinu 2009 eru um 15 þúsund einstaklingar með hærra örorkumatstig í gildi. Munur er á sjúkdómaflokkum eftir hvaða aldursbil eru skoðuð.

Í aldurshópnum **yngrri en 30 ára** eru 1600 einstaklingar. Kynjahlutföllin eru nokkuð jöfn, 827 karlar og 773 konur. Geðraskanir eru stærsti flokkurinn, 66% hjá körlum og 54% hjá konum. Aðrir sjúkdómar eru í minna mæli hjá þessum aldurshópi og stoðkerfissjúkdómar ekki orðnir algengir eins og hjá eldri hópum.

Flokkun - árið 2009	karlar	konur
Geðraskanir	66%	54%
Sjúkdómar í taugakerfi og skynfærum	13%	12%
Meðfædd skerðing og litningafrávik	9%	6%
Stoðkerfissjúkdómar	3%	8%
Aðrir flokkar	9%	20%

Á aldrinum **30-49 ára** er um helmingur karla skráður með örorku vegna geðraskana, en 4 af hverjum 10 kvenna. Í þessum aldurshópi eru 5.410 einstaklingar, rúmlega 60% konur og 40% karlar.

Flokkun - árið 2009	karlar	konur
Geðraskanir	51%	40%
Stoðkerfissjúkdómar	14%	30%
Sjúkdómar í taugakerfi og skynfærum	12%	11%
Áverkar	10%	6%
Aðrir flokkar	13%	14%

Í aldurshópnum **50 ára og eldri** eru stoðkerfissjúkdómar helsta orsök örorku hjá konum. Samtals eru 8.130 einstaklingar í þessum aldurshópi árið 2009 og hlutfall kvenna rúmlega 60%.

Flokkun - árið 2009	karlar	konur
Geðraskanir	32%	26%
Stoðkerfissjúkdómar	22%	43%
Sjúkdómar í blóðrásarkerfi	13%	5%
Áverkar	10%	4%
Sjúkdómar í taugakerfi og skynfærum	9%	7%
Aðrir flokkar	14%	15%